

AccelerateEU: Mjere za suočavanje s energetsom krizom

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Srijeda, 22 Travanj 2026 13:02
Objavljeno: Srijeda, 22 Travanj 2026 13:02

Europska komisija je u srijedu predložila niz mjera za suočavanje s energetsom krizom koju je izazvao američko-izraelski rat protiv Irana i zatvaranje Hormuškog tjesnaca, ključnog plovnog puta za opskrbu fosilnim gorivima.

Paket mjera pod nazivom "AccelerateEU" predviđa prijedlog poreznih promjena kako bi se osiguralo da porezi na električnu energiju budu manji od poreza na fosilna goriva, kao i mjere za optimizaciju raspodjele mlaznog goriva između država članica kako bi se izbjegle nestašice.

Komisija ističe da je koordinacija između zemalja članica ključna, u prvom redu koordinirano punjenje skladišta plina kako bi se izbjeglo da sve članice istodobno kupuju plin na tržištu i tako mu podižu cijenu.

Predviđa se uspostava opservatorija za goriva koji će pratiti proizvodnju, uvoz, izvoz i razine zaliha goriva za prometni sektor u EU.

Opservatorij bi trebao omogućiti brzo prepoznavanje potencijalnih nestašica i, u slučaju hitnog otpuštanja zaliha, formiranje ciljanih mjera za održavanje uravnotežene distribucije goriva. Opservatorij će posebno pratiti stanje na tržištu mlaznih goriva.

U EU je sve veća zabrinutost zbog mogućih nestašica kerozina jer 20 posto europskih potreba za mlaznim gorivom prolazi kroz Hormuški tjesnac.

"Krizu s opskrbom mlaznim gorivima mogla bi doći vrlo brzo, zbog čega bi cijene zrakoplovnih karata mogle rasti i što bi moglo dovesti do otkazivanja letova", kaže povjerenik za energetiku Dan Jørgensen.

Komisija stoga poziva države članice da povećaju proizvodnju kerozina u europskim rafinerijama.

U pogledu mlaznih goriva, Komisija najavljuje da će pojasniti postojeću fleksibilnost zakona koji se odnose na zrakoplovni sektor.

Za zaštitu potrošača i industrije od visokih cijena energije, predviđa se mogućnost da države članice daju potpore dohotku kućanstvima, energetske vaučere i snize trošarine na električnu energiju za ranjiva kućanstva.

Komisija najavljuje da će donijeti i Privremeni okvir državnih potpora koji će nacionalnim vladama pružiti dodatnu fleksibilnost, uključujući hitne mjere za podršku najizloženijim gospodarskim sektorima.

Jedna od mjera je ubrzavanje prelaska na čistu energiju proizvedenu u EU, koja će zamijeniti naftu i plin. Komisija najavljuje da će do ljeta predstaviti akcijski plan za elektrifikaciju koji će uključivati mjere za uklanjanje prepreka elektrifikaciji industrijskog, prometnog i građevinskog sektora.

Za elektrifikaciju je potrebna adekvatna prijenosna mreža koja bi mogla brzo prihvatiti proizvodnju iz vjetroelektrana i hidroelektrana.

AccelerateEU: Mjere za suočavanje s energetsom krizom

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Srijeda, 22 Travanj 2026 13:02
Objavljeno: Srijeda, 22 Travanj 2026 13:02

Komisija najavljuje da će predstaviti zakonodavni prijedlog o mrežnim naknadama i oporezivanju, osiguravajući, između ostalog, da se električna energija oporezuje manje od fosilnih goriva.

Komisija navodi da je potrebno pojačati investicije u energetska tranziciju pri čemu države članice mogu koristiti dio sredstava iz fonda za oporavak od pandemije i kohezijska sredstva.

Komisija procjenjuje da su potrebne investicije u energetska tranziciju u visini od 660 milijardi godišnje do 2030. godine. To neće biti moguće osigurati javnim sredstvima, stoga će trebati mobilizirati privatni kapital.

Povjerenik za energiju Jørgensen prilično je pesimističan u pogledu energetske situacije u sljedećih nekoliko mjeseci.

Istaknuo je da će čak i u najboljem slučaju situacija na energetsom tržištu biti prilično loša. Dodao je da u sljedećih nekoliko godina ne očekuje stabilizaciju tržišta ukapljenog plina.

Unatoč tome, "nećemo mijenjati naš plan o odustajanju od ruskog plina i bila bi velika pogreška da ponovno počnemo uvoziti plin iz Rusije", rekao je Jørgensen. (Hina)

